

Skyggen

PERSONERNE

Forfatteren	Ved stykkets start omkring 30 år.
Pateren	Midaldrende ved stykkets start.
Luigi	Ved stykkets start omkring 20 år.
Spækhøkeren	Midaldrende.
Skyggen	Samme alder som forfatteren
Miss Konda	Omkring 30 år.
Herudover folkemængde i Napoli.	

TID og STED

Omkring år 1900, hvor verden endnu ikke var gået helt af lave.

1. Billede	<i>Et spartansk værelse i Napoli</i> Forfatteren, Pateren, Luigi	side 5
2. Billede	<i>Et spartansk værelse i København</i> Forfatteren, Spækhøkeren, Skyggen	side 13
3. Billede	<i>Et spartansk værelse i København</i> Forfatteren, Spækhøkeren, Skyggen	side 21
4. Billede	<i>En sal i et kurbad i Mellemeuropa</i> Skyggen, Forfatteren, Miss Konda, Luigi	side 29
5. Billede	<i>En sal i et kurbad i Mellemeuropa</i> Luigi, Miss Konda, Skyggen, Forfatteren	side 37
6. Billede	<i>En sal i Miss Kondas palæ</i> Pateren, Miss Konda, Skyggen, Forfatteren, Luigi	side 42
Efterskrift		side 51

1. BILLEDE Et spartansk værelse i Napoli

Et bord med et lys, skriveredskaber og papirer, en rustik stol og en primitiv seng. Der er et vindue med udsigt til en balkon på huset overfor.

Det er en varm sommereftermiddag, kort før solen går ned. Forfatteren sover på sengen. Gaden nedenfor vågner langsomt til live med lyde af handel og folkeliv. Forfatteren vågner også langsomt. Går sløvt hen til vinduet og kigger ned på gadelivet.

- Dame (Udefra) Hallo, signore Danese. Hvordan går det?
- Forfatter Fint signora, fint.
- Dame (Udefra) Var det ikke noget med en dejlig fed kapun?
- Forfatter Nej tak signora. Jeg har ingen appetit i denne varme. Varmen! Varmen dræner mine kræfter. Jeg sover eftermiddagen hen, selvom jeg burde skrive.
- Mand 1 (Udefra) Signore Danese. Jeg har frisklavet ravioli i aften. Og pollo napolitano.
- Forfatter (Går hen til vinduet og vinker afværgende)
Varme er ikke et stærkt nok udtryk. Og varmt nok. Det rigtige udtryk er hede!
Heden bølger gennem byen. Ligesom sommervinden i Danmark bølger gennem kornmarken. Danmark ...
- Pater (Udefra) Signore Danese? Signore Danese!
- Forfatter (Til vinduet) Ah, don Peppe! Kom op, kom op!
Kunne jeg bare bytte heden med en kornmark!
(Han sætter sig på sengen. Det banker på døren)
Kom ind.
- Pater (Ind) Buona sera, signore Danese,

Forfatter Godaften don Peppe. (*Peger på stolen*) Sid ned. Jeg sidder fint her. Hvordan holder I det ud?

Pater Læg din skæbne i Guds hånd, min søn. Så udholder du alle trængsler.

Forfatter Jeg mener varmen. Hvor varmt er det? 40, 50, 60 grader?

Pater Hvad betyder det? Nordboer skal altid sætte tal på alting. Til hvilken nytte? Det er varmt.

Forfatter Det er uudholdeligt!

Pater Jamen hvad gør du så her, min søn?

Forfatter Jeg er ikke Deres søn!

Pater Undskyld! Det er vanen fra min lille flok i sognet.

Forfatter Den hører jeg ikke til. Hold op med at kalde mig søn!

Pater Som De ønsker. (*Rejser sig og vil gå*) Og Guds fred være med jer.

Forfatter Undskyld! Sæt Dem. Det er varmen, der gør mig sådan.

Pater Jamen hvorfor er De her så? De var her også sidste år.

Forfatter De ved, jeg skriver.

Pater Det er der mange, der gør. I Napoli. Og i Danmark.

Forfatter Danmark er et lille land. Der er ikke langt til horisonten. Og solen når ikke så højt på himlen.

Pater Men Guds sol stråler dog?

Forfatter Varmen når ikke ind til marven. Og det er marven, jeg søger.

Pater Marven? Eller varmen? Det ene er jo et anagram for det andet.

Forfatter Det har jeg ikke tænkt på.
Jeg søger marven i mennesket, i mig selv, i menneskeheden. Marven er det inderste, det mest beskyttede og det dyrebareste. Der vil jeg finde det sande, det gode og det smukke. Det er det, jeg vil skrive om.

Pater Så søger vi det samme: Sjælen.

Forfatter Sjælen?

Pater Det sande, det gode og det smukke findes ikke i marven, men i menneskets sjæl!

Forfatter Menneskets sjæl?

Pater Sjælen er det inderste og det dyrebareste. Ulykkeligvis er den ikke det mest beskyttede. Den er frygtelig udsat for fristelsen. Søger De det sande, det gode og det smukke, så finder De også løggen, ondskaben og hæsligheden.

Forfatter Det ønsker jeg ikke at finde.

Pater Vi er fyldt med spørgsmål. Men det er svarene, der giver os livet. På godt og ondt. Og svarene kommer. Selvom spørgsmålene ikke stilles.

Forfatter Jeg søger jo netop svarene.

Pater De har store ambitioner. Det har jeg også selv. Jeg tror, jeg kunne blive en god pave.

Forfatter Vil De være pave?

Pater Kødet er skrøbeligt.

Forfatter Men sjælen er redebøn.

Pater Ja, er der noget smukkere end sjælen? Selv i den mest formørkede sjæl er der et kammer, der indeholder et lysende glimt af godhed. Og i tidens fylde søger den den guddommelige sandhed.

Forfatter De snakker om sjæle. Jeg taler om teorier. Og beviser.

Pater Det er forskellen mellem os og vore verdener. Varme sjæle mod kolde beviser. Åndens sandhed mod materiens tro.

Forfatter Sandheden har ikke noget med tro at gøre.

Pater Troen er i sig selv sandheden. Men troen er også uafhængig af sandheden. Hvis du tror - selv uden at kende sandheden - så har du den sande tro.

Forfatter De forvirrer mig. Og fordrejer det hele. Det jeg ved, er sandt, kan jeg tro på.

Pater Tror De på Gud?

Forfatter Ja. Til en vis grad.

Pater Tro kan ikke gradbøjes.

Forfatter Tanken om Gud er god og smuk. Hvis jeg vidste den var sand, så ville jeg kunne tro.

Pater Når De er blevet prøvet nok af Gud, så vil De tro.

Forfatter Nok om tro. Der var noget, jeg ville spørge Dem om.

Pater Jeg er til for at hjælpe, efter min ringe formåen.

Forfatter Når jeg sidder her om aftenen og skriver ... Ja det er det bedste tidspunkt på døgnet.

Pater Jeg skriver selv mine prædikener om aftenen.

Forfatter Netop. Men så sker der noget ...
Se balkonen der ovre.

Pater Ja. - Hvad er der med den?

Forfatter Når jeg sidder og skriver ... Så lyder der pludselig den skønneste musik derovre fra. Jeg kan ikke skrive ... bliver draget ... går herhen ...

Pater Og så?

Forfatter Der er lys inde bagved gardinerne ... men der er ikke nogen at se ... og musikken ...

Pater Ja?

Forfatter Det er som om den løfter mig ... som om jeg skimter himlen ...

Pater Himlen?

Forfatter Den holder op, og lyset går ud ... og så står jeg her ... Med følelsen af at noget er undsluppet mig. Jeg er lige ved at få fat i det ... men det smutter mellem mine fingre ... Hvem bor derovre?

Pater Jeg ved det ikke.

Forfatter Når musikken er væk, er min inspiration det også. Hvem spiller? Hvem bor derovre? Der er ingen der ved det ... eller interesserer sig for det. Der er ingen gadedør! Det er et mysterium.

Pater Kirken er fuld af mysterier. Vi prøver ikke at løse dem. Vi accepterer dem - og tror.

Forfatter Jeg accepterer ikke mysterier. Jeg vil vide sandheden.

Pater Hvorfor? Det er måske bedst ikke at kende den.

Forfatter Det påvirker mig!

Pater Hvem ved om en påvirkning er dårlig eller god? Det er godt at kende sandheden - men ikke for enhver pris. Og hvad er sandheden?

Forfatter Sandheden er sandheden!

Pater Den eneste sande sandhed er Faderen, Sønnen og Helligånden.
Alle andre sandheder er ikke nødvendigvis sande.

Forfatter Dødens sandhed er sand.

Pater Det var det, jeg sagde.
(Pludselig lyder højrøstede stemmer fra gaden.)

Mand 1 Hov, hvad laver du?
Dame *(Skriger)*
Mand 2 Stands der.
(Der lyder to skud, og alt bliver stille. Så bryder et babel af stemmer løs.)

Mand 1 Stop blodet.
Dame Mamma mia. Han skød don Tomaso.
Mand 2 Hvor blev han af?
Mand 1 Han løb ind i et af husene.
Mand 2 Hvad for et for fanden?
Dame Stakkels don Tomaso.
Mand 2 Led efter ham.
(Forfatter og Pater ser ned fra vinduet, indtil Luigi brager ind i værelset.)

Pater Luigi!

Luigi Don Peppe?! Hjælp mig. Jeg må væk!

Pater Hvad har du gjort?

Luigi Don Tomaso -

Pater Ulykkelige! Har jeg ikke advaret dig mod at blande dig med mafiaen.

Luigi Hjælp mig don Peppe. De er efter mig.

Forfatter Jeg vil ikke skjule en morder. *(Går hen til vinduet)*
Hallo! Han er her oppe!

Mand 2 *(Udefra)* Deroppe! Efter ham!

Luigi Forræder! (*Løber mod døren*)

Pater Luigi, løb ned i kælderen og gem dig.
(*Bremser Luigi i døren og hvisker til ham.*)
Gå hen over tagene til kirken.

Luigi Jeg skal tage en blodig hævn! Du skal bøde med dit liv! (*Ud*)

Forfatter Du skal ikke true mig! Der er vel lov og ret i landet!
(*Der lyder trampen på trappen, forfatteren går hen til døren og råber.*)
Han løb ned i kælderen. Kælderen!

Pater Hvad gør De?

Forfatter Et retskaffent menneske lader altid sandheden sejre!
Det er godt og smukt. Politiet skal nok tage sig af ham.

Pater Hellige Guds Moder! Politiet!

Forfatter Ja! En morder må overgives til myndighederne.

Pater Fader, tilgiv ham, thi han ved ikke, hvad han gør!

Forfatter Hvad mener De?

Pater Det er ikke politiet, der er efter ham.

Forfatter Hvem er det så?

Pater Det er don Tomasos mænd. Don Tomasos og don Alfredos familier
kæmper om magten i byen. Får de fat i ham, slår de ham ihjel.

Forfatter Han har vel ikke fortjent bedre. Men en rettergang skal han have.

Pater Ikke engang hos politiet er han sikker.

Forfatter Hvad er det for et samfund?

Pater Varmens og troens. Men ikke nødvendigvis sandhedens. Jeg kan måske ikke redde hans liv, men jeg må forsøge at redde hans sjæl.
(Ud)

Forfatter Nu har jeg fået nok af tro for lang tid. Og sandhed, der ikke er sandhed, men sandhed! Og jeg fik ikke løst mysteriet om musikken.
(Lægger sig på sengen)

(Det er efterhånden blevet mørkt. Der lyder musik fra huset overfor. Forfatteren rejser sig langsomt og går hen til vinduet. Genboens vindue lyser op, og man ser en smuk ung kvinde. Han rækker ud efter hende - og hun, lyset og musikken forsvinder.)

Jeg så hende. Jeg så hende! Men hvem er hun? Jeg er vågen. Med mindre jeg drømmer, at jeg er vågen. Åh, den Pater med al hans dialektik. Jeg må tro på mine egne øjne og ører.

(Tænder lys og går hen til balkonen. Man ser hans skygge på huset overfor.)

Der er ikke noget at se. Det eneste levende derovre er min egen skygge. Døren står på klem. Kunne jeg bare sende min skygge indenfor og se, hvad der er. Ja, gå du bare ind. Men kom tilbage og fortæl mig, hvad du ser derinde.

(Blæser lyset ud og går i seng. Man ser stadig skyggen, som glider ind ad vinduet over for.)

(Gaber) Nu skal jeg sove. Som om en skygge kunne have sit eget liv!

2. BILLEDE Et spartansk værelse i København

Det er vinter et par år efter første billede. I værelset er et bord, to stole og to reoler med mange bøger. Forfatteren sidder ved bordet og skriver. Ilden blusser i kakkelovnen.

- Forfatter Sådan! Finito! Det er sådan det skal være.
Alle og enhver kan skrive en bog, men det er sandheden, der skal frem. Ethvert ægte menneske sætter pris på sandheden.
Det er egentlig mærkeligt at sidde her i mørke og kulde og skrive om lys og varme. Kakkelovnen varmer, men det er en ensidig varme. I Italien omhylder varmen mig. Den bærer mig oppe. Her er jeg nede på den kolde jord, men lukker jeg øjnene, kan jeg stadig erindre ...
- (Sætter sig til at skrive. Det banker på døren. Forfatteren ænser det ikke. Det banker igen. Spækhøkeren kommer ind.)*
- Spækhøker Nå, De er her da. Kan De ikke svare, må man jo træde ind.
- Forfatter Hvad? Jeg hørte Dem slet ikke.
- Spækhøker Næh, med den varme! Det var så angående huslejen.
- Forfatter Huslejen?
- Spækhøker Ja, huslejen. De har måske glemt, at De skal betale for værelset?
- Forfatter Nåh, nej, det ...
- Spækhøker Og så var der regningen fra butikken.
- Forfatter Regningen?
- Spækhøker Ja, når man køber hos spækhøkeren, må man betale.
- Forfatter Ja selvfølgelig, men...